

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

23. november 2016*

Apellatsioonkaebus — Õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Keskkond — Århusi konventsioon — Määrus (EÜ) nr 1367/2006 — Artikli 6 lõige 1 — Füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kahjustamise oht — Väljend „info, mis on seotud heitmetega keskkonda“ — Dokumendid, mis käsitlevad taimekaitsevahendites sisalduva toimeaine loa andmise menetlust — Toimeaine glüfosaat

Kohtuasjas C-673/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 17. detsembril 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Smulders, P. Ondrůšek, P. Oliver ja L. Pignataro-Nolin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellant,

keda toetavad:

American Chemistry Council Inc. (ACC),

CropLife America Inc.,

National Association of Manufacturers of the United States of America (NAM),

asukoht Washington (Ameerika Ühendriigid), esindajad: advokaat M. Abenham, *advokat* K. Nordlander ja *solicitor* P. Harrison,

CropLife International AISBL (CLI), asukoht Brüssel (Belgia), esindajad: *barrister* D. Abrahams, advokaadid R. Cana ja E. Mullier ning *dikigors* A. Patsa,

European Chemical Industry Council (Cefic),

European Crop Protection Association (ECPA),

asukoht Brüssel, esindajad: advokaadid I. Antypas ja D. Waelbroeck ning *solicitor* D. Slater,

European Crop Care Association (ECCA), asukoht Brüssel, esindaja: *dikigors* S. Pappas,

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: T. Henze ja A. Lippstreu,

menetlusse astujad apellatsiooniasutused,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

teised menetlusosalised:

Stichting Greenpeace Nederland, asukoht Amsterdam (Madalmaad),

Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), asukoht Brüssel,

esindajad: *advocat* B. Kloostra ja *advocat* A. van den Biesen,

hagejad esimeses kohtuastmes,

keda toetab:

Rootsi Kuningriik, esindajad: E. Karlsson, L. Swedenborg, A. Falk, U. Persson, C. Meyer-Seitz ja N. Otte Widgren,

menetlusse astuja apellatsioonistmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, Euroopa Kohtu asepresident A. Tizzano (ettekandja), kohtunikud M. Berger, E. Levits ja F. Biltgen,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. veebruari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 7. aprilli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 8. oktoobri 2013. aasta otsus kohtuasjas Stichting Greenpeace Nederland ja PAN Europe vs. komisjon (T-545/11, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2013:523), milles Üldkohus tühistas osaliselt komisjoni 10. augusti 2011. aasta otsuse, millega keelduti andmast õigust tutvuda Saksamaa Liitvabariigi kui referentliikmesriigi poolt nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT 1991, L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332) alusel koostatud toimeaine glüfosaat hindamisaruande projekti 4. köitega (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

Århusi konventsioon

- 2 Keskonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnanäasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni, mis kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsusega 2005/370/EÜ (ELT 2005, L 124, lk 1; edaspidi „Århusi konventsioon“), artiklis 4 „Keskonnainfo kättesaadavus“ on sätestatud:

„1. Konventsiooniosaline tagab, et tema avaliku võimu asutused annavad üldsusele keskkonnainfot, vastates keskkonnainfo taotlusele selle artikli kohaselt siseriiklikke õigusakte järgides. [...]

[...]

4. Keskonnainfo taotluse võib jätta rahuldamata, kui avalikustamine võib ebasoodsalt mõjutada:

[...]

- d) äri- või tööstusinfo konfidentsiaalsust, kui seda kaitseb majanduslike huvide kaitse seadus. Keskkonna kaitseks oluline info heidete kohta avalikustatakse;

[...]

Info avalikustamisest keeldumise põhjendusi tõlgendatakse kitsendavalt, arvestades vajadust info avalikustamisega rahuldada üldsuse huvi ja seda, kas taotletud info käsitleb heidete keskkonda viimist.

[...]“

Liidu õigus

Õigusnormid, milles käsitletakse õigust dokumentidega tutvuda

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) põhjenduses 4 on märgitud:

„Käesoleva määruse eesmärk on rakendada võimalikult täieulatuslikult ellu avalikkuse õigus juurde pääseda dokumentidele [...]“

- 4 Selle määruse artikli 4 lõikes 2 on ette nähtud:

„Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

— füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, sealhulgas intellektuaalomandit,

[...]

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.“

- 5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT 2006, L 264, lk 13) põhjendustes 2 ja 15 on märgitud:

„(2) Kuuendas keskkonnavalas ühenduse tegevusprogrammis [...] rõhutatakse vajadust varustada üldsust piisava keskkonnainfoga ja pakkuda üldsusele tõhusaid võimalusi keskkonnaasjade otsustamises osalemiseks, aidates sellega tõsta otsustamisprotsessi vastutustundlikkust ja läbipaistvust ning suurendades üldsuse teadlikkust ja toetust vastuvõetud otsustele. [...]

[...]

(15) Kui määruses [nr 1049/2001] on ette nähtud erandid, tuleks neid kohaldada vastavalt käesoleva määruse mis tahes erisätetele, mis käsitlevad keskkonnainfo saamise taotlusi. Keskkonnainfo kättesaadavaks tegemisest keeldumise aluseid tuleks tõlgendada kitsendavalt, võttes arvesse, kas avalikustamine teeniks üldsuse huvi ja kas taotletud info on seotud heidetega keskkonda. [...]“

- 6 Määruse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa [Århusi] konventsioonist tulenevate kohustuste rakendamisele, kehtestades eeskirjad konventsiooni sätete kohaldamiseks ühenduse institutsioonide ja organite suhtes, eelkõige:

[...]

b) tagades, et keskkonnainfo tehakse üldsusele üha enam kättesaadavaks ja et seda levitatakse üha laiemalt eesmärgiga saavutada selle võimalikult laialdane süstemaatiline kättesaadavus ja levik. Selleks soodustatakse eelkõige arvutikaugside ja/või elektroonilise tehnoloogia kasutamist, kui selline võimalus on olemas;

[...]“

- 7 Nimetatud määruse artikli 2 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

d) *keskkonnainfo* – kirjalikus, visuaalses, suulises, elektroonilises või muus materiaalses vormis olev teave, mis käsitleb:

i) selliste keskkonnaelementide nagu õhu ja atmosfääri, vee, pinnase, maa, maastike ja looduslike alade (sealhulgas märgalad, ranna- ja merealad), bioloogilise mitmekesisuse ja selle komponentide (sealhulgas geneetiliselt muundatud organismide) seisundit ning nende vastastikust toimet;

ii) selliseid tegureid nagu ained, energia, müra, kiirgus või jäätmed, sealhulgas radioaktiivsed jäätmed, heitmed ja muude eraldiste keskkonda sattumise juhud, mis mõjutavad või võivad mõjutada punktis i nimetatud keskkonnaelemente;

[...]“

8 Määruse artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Määrust [...] nr 1049/2001 kohaldatakse kõikide taotluste suhtes, mille taotleja on esitanud ühenduse institutsioonide ja organite valduses oleva keskkonnainfo kättesaamiseks [...]“

9 Määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Määruse [...] nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese ja kolmanda taande puhul [...] eeldatakse info avaldamiseks ülekaalukat üldsuse huvi, kui taotletud info on seotud heitmetega keskkonda. [...]“

Taimekaitsevahendite turuleviimise luba ja toimeainete nimekirja kuulumist käsitlevad õigusnormid

10 Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määrusega (EMÜ) nr 3600/92, millega nähakse ette [...] direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT 1992, L 366, lk 10; ELT eriväljaanne 03/13, lk 242), kehtestatakse mitmeaastase tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad, et järk-järgult uurida toimeaineid, mis kahe aasta möödudes direktiivi 91/414 teatavakstegemise kuupäevast on juba turul. Määruse I lisast nähtub, et glüfosaat kuulub tööprogrammi esimesse etappi. Määruse artikli 7 lõike 1 kohaselt pidi referendiks määratud liikmesriik valmistama ette hindamisaruande projekti.

11 Komisjoni 27. aprilli 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 933/94, millega sätestatakse taimekaitsevahendite toimeained ja määratakse referentliikmesriigid komisjoni määruse nr 3600/92 rakendamiseks (EÜT 1994, L 107, lk 8; ELT eriväljaanne 03/16, lk 84), määrati glüfosaadi referentliikmesriigiks Saksamaa Liitvabariik.

12 Komisjoni 20. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/99/EÜ, millega muudetakse direktiivi 91/414 I lisa toimeainete glüfosaadi ja metüültiofeensulfurooni lisamisega (EÜT 2001, L 304, lk 14; ELT eriväljaanne 03/34, lk 182), I lisa artikli 1 alusel lisati glüfosaat direktiivi 91/414 I lissasse; lissasse kuulumine aegus 30. juunil 2012. Komisjoni 10. novembri 2010. aasta direktiiviga 2010/77/EL, millega muudetakse direktiivi 91/414 seoses teatavate toimeainete I lissasse kuulumise lõppemise kuupäevadega (ELT 2010, L 293, lk 48), pikendati glüfosaadi nimekirja kuulumist 31. detsembrini 2015.

Tööstusheidetele kohaldatavad õigusnormid

13 Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiivi 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (EÜT 1996, L 257, lk 26; ELT eriväljaanne 15/03, lk 80) artikli 2 punktides 3 ja 5 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

3) *käitis* – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisa loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust;

[...]

5) *heide* – ainete, vibratsiooni, soojuse või müra otsene või kaudne juhtimine käitise punkt- või hajaallikatest õhku, vette või pinnasesse;

[...]“

- 14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT 2010, L 334, lk 17) artiklis 1 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis sätestatakse tööstuslikest tegevusvaldkondadest tuleneva saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli eeskirjad. [...]“

- 15 Direktiivi artikli 3 punktides 3 ja 4 on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

3) „käitis“ – paikne tehniline üksus, kus viiakse läbi üht või mitut I lisa või VII lisa 1. osas loetletud tegevusvaldkonda ja muud samas tegevuskohas toimuvat tegevust, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealustes lisades loetletud tegevusvaldkondadega ja mis võib mõjutada heidet ja saastust;

4) „heide“ – ainete, vibratsiooni, soojuse või müra otsene või kaudne juhtimine käitise punkt- või hajaallikatest õhku, vette või pinnasesse;

[...]“

Vaidluse taust

- 16 Stichting Greenpeace Nederland (edaspidi „Greenpeace Nederland“) ja Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) taotlesid 20. detsembril 2010 nii määruse nr 1049/2001 kui ka määruse nr 1367/2006 alusel mitut dokumenti, mis seonduvad glüfosaadi toimeainena esimese turuleviimise loaga, mis väljastati direktiivi 91/414 alusel.

- 17 Taotleti järgmisi dokumente:

- enne glüfosaadi esimest kandmist direktiivi 91/414 I lissasse referentliikmesriigi, see tähendab Saksamaa Liitvabariigi poolt koostatud hindamisaruande projekti koopia (edaspidi „aruande projekt“);
- kõigi nende testide täielik nimekiri, mille glüfosaadi direktiivi 91/414 I lissasse kandmise taotlejad vastavalt direktiivi 2001/99 nõuetele esitasid, ja
- glüfosaadi direktiivi 91/414 I lissasse kandmise taotlejate poolt 2001. aastal esitatud testidega seonduvad kõik täielikud ning algsed dokumendid osas, milles need puudutavad pikaajalise mürgilisuse, mutageensuse, kantserogeensuse ja neurotoksilisuse teste ning paljunemisvõimet käsitlevaid uurimusi.

- 18 Pärast Saksamaa ametiasutustelt eelneva nõusoleku taotlemist vastavalt määrusele nr 1049/2001 andis komisjoni peasekretär 6. mai 2011. aasta kirjaga õiguse tutvuda aruande projektiga, välja arvatud selle 4. köitega (edaspidi „vaidlusalune dokument“), mille avalikustamisega nimetatud ametiasutused nõus ei olnud. Peasekretär selgitas, et Saksamaa ametiasutustelt nõusoleku taotlemine on alles pooleli ning et otsus tehakse hiljem.

- 19 Komisjoni peasekretär keeldus vaidlusaluse otsusega vaidlusaluse dokumendiga tutvumise õigust andmast, tuginedes selleks Saksamaa Liitvabariigi poolsele keeldumisele.

- 20 Otsust põhjendades märkis komisjoni peasekretär, et see liikmesriik ei ole nõus dokumendi avalikustamisega lähtuvalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimesest taandest, sest dokument sisaldas konfidentsiaalselt teavet glüfosaadi direktiivi 91/414 I lisasse kandmise taotlejate intellektuaalomandi õiguste kohta, see tähendab neist igapähe poolt toodetava toimeaine üksikasjalik keemiline koostis, üksikasjalik teave aine tootmise protsessi kohta, teave lisandite kohta, lõpptoodete koostis ning lepingulised suhted kõnealuste eri taotlejate vahel.
- 21 Pärast märkust, et Saksamaa ametiasutuste hinnangul ei esine niisugust ülekaalukat üldist huvi, nagu on ette nähtud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2, mille tõttu vaidlusaluse dokumendi avalikustamine oleks põhjendatud, analüüsis komisjoni peasekretär küsimust, kas sellisele üldisele huvile on võimalik tugineda määruse nr 1367/2006 alusel. Ta märkis esiteks, et viimati nimetatud määruse artikli 6 lõige 1 – mille kohaselt eeldatakse info avaldamiseks ülekaalukat üldsuse huvi, kui taotletud info on seotud heitmetega keskkonda – ei ole vaidlusaluse dokumendi suhtes kohaldatav, sest see niisugust teavet ei sisalda.
- 22 Teiseks rõhutas komisjoni peasekretär, et asjaomane teave käib glüfosaadi tootmise protsessi kohta direktiivi 91/414 I lisasse kandmise taotlejate poolt. Huvide kaalumisel aga kaalus tema arvates vajadus kaitsta nende taotlejate intellektuaalomandi õigust üles üldise huvi teabe avalikustamise vastu. Nimelt võimaldaks avalikustamine käesoleval juhul konkurentidest ettevõtjatel kasutada glüfosaadi I lisasse kandmise taotlejate tootmisprotsessi, mis tooks viimaste jaoks kaasa olulise kahju, rikkudes nende ärihuve ja intellektuaalomandi õigusi. Üldist huvi teabe avalikustamise vastu olevat aga juba arvesse võetud, sest glüfosaadi heite võimalik mõju ilmneb aruande projekti teistest osadest, mis avalikustati, eeskätt seoses oluliste lisandite ja metaboliitidega. Mis puudutab vaidlusaluses dokumendis sisalduvat teavet ebaoluliste lisandite kohta, siis see käsitleb koostisosi, mis ei ole tervisele ega keskkonnale ohtlikud, kuid mis tingiksid iga üksiku toote tootmisprotsessi ilmsikstuleku.
- 23 Komisjoni peasekretäri sõnul ilmneb pealegi glüfosaadi direktiivi 91/414 I lisasse kandmise menetlusest, et määruses nr 1367/2006 kehtestatud nõuetega oli selle aine keskkonnamõju kohta teabe üldsusele kättesaadavaks tegemise puhul arvestatud. Neil asjaoludel peab kaalukamaks tunnistama aine tootjate huvide kaitse.
- 24 Komisjoni peasekretär jõudis järeldusele, et teabe avalikustamiseks ülekaaluka üldise huvi olemasolu ei olnud tõendatud.

Vaidlustatud kohtuotsus

- 25 Greenpeace Nederland ja PAN Europe esitasid 14. oktoobril 2011 Üldkohtu kantseleisse hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks. Hagi põhjendamiseks esitasid nad kolm väidet.
- 26 Esimeses väites leidsid nad, et määrus nr 1049/2001 ei anna liikmesriigile vetoõigust ja komisjon võis otsustada liikmesriigi seisukohta mitte arvestada, kui tegemist on nimetatud määruse artikli 4 lõikes 2 ette nähtud erandi kohaldamisega. Teises väites olid hagejad seisukohal, et erand, mis on sätestatud määruse artikli 4 lõike 2 esimeses taandes dokumentidega tutvumise õigusest ja mille eesmärk on kaitsta füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, tuleb käesolevas kohtuasjas jätta kohaldamata. Greenpeace Nederlandi ja PAN Europe'i seisukoht on, et taotletud teabe avalikustamine on põhjendatud ülekaaluka üldise huviga, sest selles on käsitletud määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses heitmeid keskkonda. Kolmandas väites märkisid Greenpeace Nederland ja PAN Europe, et vaidlustatud otsus ei ole kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 2 ja Århusi konventsiooni artikliga 4, sest komisjon ei hinnanud konkreetse kahju tekkimise ohtu viidatud ärihuvidele.
- 27 Üldkohus otsustas lugeda hagi teise väite põhjendatuks ning ilma, et ta oleks pidanud vajalikuks analüüsida kahte ülejäänud väidet, tühistas vaidlustatud otsuse osas, milles sellega keelduti pooltele andmast võimalust tutvuda vaidlusaluse dokumendiga, mis sisaldas järgmist heitmetega keskkonda

seotud teavet: esiteks iga üksiku ettevõtja poolt teatatud toimeaines sisalduvate kõigi lisandite määratlus ja kogus, teiseks teave eri partiides sisalduvate lisandite kohta ja iga sellise lisandi minimaalne, keskmine ja maksimaalne kogus ning kolmandaks teave erinevate ettevõtjate arendatud taimekaitsevahendite koostise kohta (edaspidi „vaidlusalune teave“).

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

- 28 Euroopa Kohtu presidendi 29. aprilli 2014. aasta määrusega lubati Saksamaa Liitvabariigil astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 29 Euroopa Kohtu presidendi 3. märtsi 2015. aasta määrustega lubati American Chemistry Council Inc-il (ACC), CropLife America Inc-il (edaspidi „CropLife“), CropLife International AISBL-l (CLI), European Chemical Industry Council'il (Cefic), European Crop Care Association'il (ECCA), European Crop Protection Association'il (ECPA) ja National Association of Manufacturers of the United States of America'l (NAM) (edaspidi „NAM USA“) samuti astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 30 Euroopa Kohtu presidendi 26. juuni 2015. aasta määrusega anti Rootsi Kuningriigile luba astuda Greenpeace Nederlandi ja PAN Europe'i nõuete toetuseks menetlusse.
- 31 Komisjon ja ACC, CropLife, CLI, Cefic, ECCA, ECPA, NAM USA ning Saksamaa Liitvabariik paluvad Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus,
 - teha Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 alusel esimeses kohtuastmes esitatud esimese ja kolmanda väite kohta ise lõplik kohtuotsus või suunata asi tagasi Üldkohtusse nende väidete üle otsustamiseks, ja
 - mõista kohtukulud välja Greenpeace Nederlandilt ja PAN Europe'ilt.
- 32 Greenpeace Nederland ja PAN Europe paluvad Euroopa Kohtul komisjoni apellatsioonkaebus rahuldamata jätta ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 33 Rootsi Kuningriik palub Euroopa Kohtul komisjoni apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

Apellatsioonkaebus

- 34 Komisjon tugineb apellatsioonkaebuses ainsale väitele, mille kohaselt on Üldkohus tõlgendanud vääralt väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses.
- 35 Väite esimeses osas leiab komisjon, et Üldkohus toimis ekslikult, jättes tähelepanuta vajaduse tagada määruse nr 1049/2001 „sisemine“ sidusus.
- 36 Väite teises osas väidab komisjon teise võimalusena, et Üldkohus ei võtnud õiguse dokumentidega tutvuda – mis on ette nähtud määrustes nr 1049/2001 ja nr 1367/2006 – tõlgendamisel ja sellest erandite kohaldamisel nõuetekohaselt arvesse taimekaitsevahendite sektorit käsitlevates õigusnormides kehtestatud teabe esitamise erikorda.
- 37 Väite kolmandas osas märgib komisjon – samuti teise võimalusena –, et Üldkohus rikkus õigusnormi, jättes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 44 ja 45 tähelepanuta vajaduse tõlgendada määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimest lauset võimalikult kooskõllaliselt Euroopa Liidu

põhiõiguste hartaga, eelkõige selle artiklitega 16 ja 17, ning 15. aprilli 1994. aasta intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga, mis kujutab endast Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamise lepingu lisa 1C, ning mis allkirjastati Marrakechis 15. aprillil 1994 ja kiideti heaks nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT 1994, L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80).

Apellatsioonkaebuse ainsa väite esimene osa

Poolte argumendid

- 38 Apellatsioonkaebuse ainsa väite esimeses osas leiab komisjon, et Üldkohus toimis ekslikult, jättes tähelepanuta vajaduse tagada „sisemine“ sidusus määruses nr 1049/2001 – arvestades koostoimet määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõikega 1 ja Århusi konventsiooni artikli 4 lõikega 4.
- 39 Pärast seda, kui komisjon meenutas, et määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimeses lauses on kehtestatud ümberlükkamatu eeldus, et teave tuleb avalikustada, kui „info on seotud heitmetega keskkonda“ ja on hõlmatud selle väljendiga, väidab ta sisuliselt, et kõnealust väljendit tuleb tõlgendada kitsalt, et ELTL artiklis 339 ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes silmas peetud huvide ulatus ei muutuks sisutühjaks.
- 40 Igal juhul leiab komisjon sisuliselt, et teave peab kõnealuse väljendi alla kuulumiseks vastama kahele kumulatiivsele tingimusele: esiteks peab teave olema seotud heitmetega, mis pärinevad niisugustest käitistest nagu tehased ja elektrijaamad, ja teiseks peab teave olema seotud heitmete tegeliku sattumisega keskkonda.
- 41 Esimene neist tingimustest, millele on tuginenud ka CLI, Cefic, ECPA ja Saksamaa Liitvabariik, tuleneb Århusi konventsiooni rakendamise käsiraamatust. Käsiraamatu esimene väljaanne osundab mõiste „heide“ määratlemiseks direktiivile 96/61. Kõnealuse direktiivi artikli 2 punktis 5 on mõistet „heide“ määratletud aga kui ainete, vibratsiooni, soojust või müra otsest või kaudset juhtimist käitise punkt- või hajaallikatest õhku, vette või pinnasesse, samas on mõistet „käitis“ sama määruse artikli 2 punktis 3 määratletud kui paikset tehnilist üksust, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega. Ka Århusi konventsiooni rakendamise käsiraamatu teine väljaanne on sõnastatud samamoodi ja viitab direktiivi 96/61 asendanud direktiivile 2010/75, milles on mõisteid „heide“ ja „käitis“ määratletud samamoodi. Eelnevast tuleb teha järeldus, et mõistet „heitmed keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses tuleb tõlgendada nii, et selle mõiste ulatus on piiratud direktiivides 96/61 ja 2010/75 hõlmatud mõistete ulatusega.
- 42 Siinkohal lisavad Saksamaa Liitvabariik, CLI, Cefic ja ECPA, et niisugust tõlgendust kinnitab määruse nr 1367/2006 artikli 2 lõike 1 punkti d enda sõnastus, milles on eraldi toodud välja muude eraldiste keskkonda sattumise juhud. Üldkohtu tõlgenduse kohaselt aga niisugune eristus kaoks ja vastavalt sellele oleks kogu keskkonnainfo seotud heitmetega keskkonda.
- 43 Teise tingimuse puhul on komisjon (keda toetavad CLI ja Cefic) seisukohal, et see tingimus ei ole antud juhul täidetud. Vaidlusalune dokument ei sisalda komisjoni väitel teavet keskkonda tegelikult eraldatud heitmete liigi ja koguse kohta, kuna heitmed erinevad sõltuvalt toote kogusest, mida põllumajandustootjad tegelikult kasutavad, ja sõltuvalt sellest, kas taimekaitsevahendid sisaldavad samasuguseid aineid nagu hindamisaruande projektis hinnatud ained.
- 44 Lisaks väidab komisjon, et Üldkohtu kriteeriumil, mille alusel ta leiab, et „info on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses, nimelt kõnealuse teabe ja keskkonda eraldatud heitmete vahel „piisavalt otsese“ seose olemasolu kriteeriumil puudub õiguslik

alus, ja et kõnealuse kriteeriumi ebamäärasus tekitab õiguskindluse küsimustes suuri probleeme, mida kinnitab ka viis, kuidas Üldkohus antud kriteeriumi vaidlustatud kohtuotsuses kohaldas. Nimelt asus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 71 seisukohale, et testitud partiide analüütiline profiil on piisavalt otseselt seotud heitmetega keskkonda, välja arvatud lisandite struktuurivalemite puhul. Seda seisukohta ei toeta komisjoni sõnul ükski argument.

- 45 Greenpeace Nederland ja PAN Europe, keda toetab Rootsi Kuningriik, vaidlevad komisjoni argumentidele vastu.
- 46 Kõigepealt väidavad nad sisuliselt, et lähtudes keskkonnateabe avalikustamisest kui põhimõttest, ei tohi määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimeses lauses ja Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 esimese lõigu punktis d ette nähtud reeglit, mille kohaselt füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kaitset ei saa esitada vastuväitena niisuguse teabe avalikustamisele, mis „on seotud heitmetega keskkonda“, tõlgendada kitsalt.
- 47 Veel leiavad need menetlusosalised, et Århusi konventsiooni rakendamise käsiraamat ei võimalda mõistet „heitmed keskkonda“ tõlgendada komisjoni välja pakutud kitsal viisil, kuna käsiraamatus on direktiivis 96/61 esitatud mõiste „heide“ määratlusele osundatud ainult kui näitele. Igal juhul ei toeta niisugust tõlgendust ükski säte kõnealuses konventsioonis. Konventsiooni kohaldamisala ei ole piiratud tööstuskäitistega seotud keskkonnaalaldkondadega, vaid see kuulub otsesõnu ja ilmselgelt kohaldamisele keskkonnaga seotud mis tahes valdkonna ja mis tahes teabe suhtes.
- 48 Greenpeace Nederlandi ja PAN Europe'i hinnangul ei saa väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ samuti piirata nii, et see hõlmaks ainult tegelikke heitmeid, ja ka see tuleb tagasi lükata. Siinkohal väidavad nad eelkõige, et vaidlusalune teave on vajalik selleks, et teada keskkonda juhitud glüfosaadiheitmete kogust ja kvaliteeti ning lisandite kogust, ning samuti selleks, et teha kindlaks, kas glüfosaadi kui taimekaitsevahendi koostisosa keskkonda juhtimise mõju on hinnatud õigesti. Kuna see teave on alus, millele tuginedes võib anda loa glüfosaadi eraldamiseks keskkonda, tuleb kõnealust teavet käsitada infona, mis on seotud „heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses. Järelikult ei tule nende menetlusosaliste arvates piirata väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ nii, et see hõlmaks kõnealuse toote kasutamisel üksnes tegelikult keskkonda eraldatud heitmeid.

Euroopa Kohtu hinnang

- 49 Et teha otsus apellatsioonkaebuse ainsa väite esimese osa kohta, tuleb esiteks kindlaks teha, kas – nagu väidab komisjon – väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses tuleb tõlgendada kitsalt; teiseks, kas teave peab olema seotud heitmetega, mis pärinevad niisugustest tööstuskäitistest nagu tehased ja elektrijaamad; kolmandaks, kas kõnealune mõiste hõlmab üksnes teavet, mis on seotud heitmete tegeliku eraldamisega keskkonda; ja neljandaks, kas Üldkohus tegi õigusnormi kohaldamisel vea, kui asus seisukohale, et eelnimetatud mõiste alla kuulumiseks peab teave olema „piisavalt otseselt“ seotud heitmetega keskkonda.

– Väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ kitsas tõlgendamine

- 50 Küsimuse puhul, kas väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses tuleb tõlgendada kitsalt, tuleb kindlasti lähtuda väljendi niisugusest tõlgendusest, mis ei muuda ELTL artikli 339 ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande ulatust sisutühjaks osas, milles nende artiklitega kaitstakse konkreetse füüsilise või juriidilise isiku ärisaladust ja ärihuve. Kõnealuses määruses ette nähtud õigusele tutvuda institutsioonide dokumentidega on, nagu on rõhutanud ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 29, seotud teatavad avalikul või erahuvil põhinevad piirangud, mille hulgas on konkreetse füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kaitse.

- 51 Vastupidi komisjoni väidetule ei tule seda väljendit aga tõlgendada kitsalt.
- 52 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on määruse nr 1049/2001 eesmärk, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1, anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega (vt eelkõige kohtuotsused, 21.9.2010, *Rootsi jt vs. API ja komisjon*, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 69, ja 17.10.2013, *nõukogu vs. Access Info Europe*, C-280/11 P, EU:C:2013:671, punkt 28). Määruse nr 1367/2006 eesmärk on samas, nagu on sätestatud artiklis 1, tagada, et üldsusel oleks võimalik süstemaatiliselt ja võimalikult laialdaselt tutvuda ühenduse institutsioonide või organite keskkonnainfoga ja et seda infot levitataks üha laiemalt.
- 53 Kuivõrd need erandid teevad erandi üldsuse võimalikult laiaulatuslikust õigusest dokumentidega tutvuda, mis on eelkõige sätestatud määruse nr 1049/2001 artiklis 4, ja piiravad seda õigust, tuleb neid Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt (vt selle kohta kohtuotsused, 21.9.2010, *Rootsi jt vs. API ja komisjon*, C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 73, ja 17.10.2013, *nõukogu vs. Access Info Europe*, C-280/11 P, EU:C:2013:671, punkt 30). Niisuguse kitsa tõlgenduse vajalikkust on kinnitatud ka määruse nr 1367/2006 põhjenduses 15.
- 54 Seevastu kehtestades eeldust, mille kohaselt eeldatakse, välja arvatud uurimise puhul, „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ avalikustamiseks ülekaalukat üldist huvi võrreldes konkreetse füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kaitsmisega, mistõttu ärihuvide kaitsel tuginedes ei saa esitada vastuväidet niisuguse teabe avalikustamisele, on määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimeses lauses kindlasti sätestatud erand määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 sisalduvast huvide kaalumise reeglist, nagu rõhutab eelkõige CLI. Artikli 6 lõike 1 esimene lause võimaldab siiski ka õigust võimalikult laiaulatuslikult tutvuda liidu institutsioonide või organite infoga rakendada konkreetset nii, et selle sätte kitsas tõlgendamine ei ole põhjendatud.
- 55 Neil tingimustel ja ilma, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 49 ja 53 oleks rikutud õigusnormi, ei nõustunud Üldkohus määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause ja väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ kitsa tõlgendamisega.
- Väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ piiramine nii, et see hõlmaks ainuks tööstuskäitistest tulenevaid heitmeid
- 56 Komisjoni argumendiga seoses, mille kohaselt tuleb väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses tõlgendada nii, et selle alla kuulub üksnes teave heitmete kohta, mis pärinevad niisugustest tööstuskäitistest nagu tehased ja elektrijaamad, tuleb esmalt rõhutada, et vastupidi komisjoni väidetele vastas Üldkohus kõnealusele argumendile vaidlustatud kohtuotsuse punktides 54–56, enne kui ta selle argumendi tagasi lükkas.
- 57 Üldkohtu hinnangu põhjendatuse kohta tuleb kindlasti märkida, et Århusi konventsiooni rakendamise käsiraamatu 2000. aasta väljaandes on tehtud ettepanek lähtuda mõiste „heide“ määratlemisel konventsiooni artikli 4 lõike 4 esimese lõigu punkti d tähenduses sellele mõistele direktiivi 96/61 artikli 2 punktis 5 antud määratlusest, ning 2014. aasta väljaandes on osundatud direktiivi 2010/75 artikli 3 punktis 4 sätestatud määratlusele, mis on identne esimesena nimetatud direktiivis antud määratlusega.
- 58 Sisuliselt ilmneb direktiividest, et „heitmed“ nende direktiivide tähenduses on ainete, vibratsiooni, soojuse või müra otsene või kaudne juhtimine teatavate direktiivides määratletud tööstuskäitiste punkt- või hajaallikatest õhku, vette või pinnasesse.

- 59 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 55 õigesti märkis, järeldeb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et kuigi rakendamise käsiraamatut võib pidada selgitavaks dokumendiks, mida võib Århusi konventsiooni tõlgendamisel vajaduse korral koos muu asjakohase materjaliga arvesse võtta, ei ole seal sisalduvad selgitused siduvad ja sel puudub õigusjõud, mis on Århusi konventsiooni sätetel (vt eelkõige kohtuotsus, 19.12.2013, Fish Legal ja Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, punkt 38 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 60 Esiteks aga ei leidu määruses nr 1367/2006 midagi, mis annaks alust seisukohaks, et väljendit „heitmed keskkonda“ määruse artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses peaks piirama nii, et see hõlmab vaid heitmeid, mis pärinevad niisugustest tööstuskäitistest nagu tehased ja elektrijaamad.
- 61 Samuti ei anna niisuguseks piiranguks alust Århusi konventsioon, mida tuleb määruse nr 1367/2006 tõlgendamisel arvestada, sest nagu määruse artiklis 1 on sätestatud, on määruse eesmärk aidata kaasa Århusi konventsioonist tulenevate kohustuste rakendamisele, kehtestades eeskirjad konventsiooni sätete kohaldamiseks liidu institutsioonide ja organite suhtes.
- 62 Nagu Euroopa Kohus tänase kuupäevaga kohtuotsuse Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting (C-442/14) punktis 72 rõhutas, oleks niisugune piirang aga vastuolus Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 esimese lõigu punkti d enda sõnastusega. Seda seetõttu, et selle sätte kohaselt tuleb keskkonna kaitseks avalikustada oluline teave heitmete kohta. Tegelikult on aga oluline ka selline teave, milles käsitletakse muudest allikatest kui tööstuskäitistest pärinevaid heitmeid, näiteks niisuguseid, mis tulenevad taimekaitsevahendite kasutamisest taimedel või pinnases, sest ka see on keskkonna kaitsmisel sama oluline kui teave tööstuskäitistest pärinevate heitmete kohta.
- 63 Teiseks oleks väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses piiramine nii, et see hõlmaks ainult niisugustest tööstuskäitistest tulenevaid heitmeid nagu tehased ja elektrijaamad, vastuolus kõnealuses direktiivis taotletava eesmärgiga avalikustada keskkonnainfot võimalikult laialtlevitatult (vt analoogia alusel tänase kuupäevaga kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punkt 73).
- 64 Peale selle ei saa vastupidi Saksamaa Liitvabariigi väidetule niisugune piiramine olla põhjendatud sooviga säilitada liidu õiguse järjepidevust, eelkõige määruse nr 1367/2006 ja direktiivide 96/61 ja 2010/75 vahel. Viimati nimetatud direktiivides mõiste „heitmed“ piiramine nii, et see hõlmaks ainult teatavatest tööstuskäitistest tulenevaid heitmeid, on põhjendatud nende direktiivide eesmärgiga, mis on direktiivi 2010/75 artikli 1 järgi tööstuslikest tegevusvaldkondadest tuleneva saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli eeskirjade sätestamine. Küll aga ei ole piiramine põhjendatud määruse nr 1367/2006 eesmärgi arvestades, mis on selle artikli 1 kohaselt kehtestada eeskirjad, mida kohaldatakse õigusele tutvuda liidu institutsioonide või organite keskkonnainfoga. Tuleb ka rõhutada, et mõistel „heide“ puudub liidu õiguses ühtne määratlus ning see varieerub vastavalt valdkonnale, milles seda kasutatakse. Samuti erineb direktiivides 96/61 ja 2010/75 kõnealusele mõistele antud määratlus sellest, mis sisaldub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT 2004, L 143, lk 56; ELT eriväljaanne 15/08, lk 357) artikli 2 punktis 8 ning samuti sellest, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/81/EÜ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta (EÜT 2001, L 309, lk 22; ELT eriväljaanne 15/06, lk 320) artikli 3 punktis e.
- 65 Viimaks tuleb rõhutada, et vastupidi CLI, Cefici, ECPA ja Saksamaa Liitvabariigi väidetule puudub piiramiseks alus ka määruse nr 1367/2006 artikli 2 lõike 1 punkti d alapunkti ii arvestades.
- 66 Tõepoolest näib esmapilgul, et selles sättes, milles on loetletud mõiste „keskkonnainfo“ alla kuuluvad tegurid, eristatakse mõistet „heitmed“ „eraldistest“ ja „muudest ainete keskkonda sattumise juhtudest“; CLI, Cefici, ECPA ja Saksamaa Liitvabariigi hinnangul järeldeb sellest, et väljendi „heitmed keskkonda“

tähendust kõnealuse määruse artikli 6 lõike 1 esimese lause mõttes tuleb piirata nii, et selle alla kuuluksid teatavatest tööstuskäitistest tulenevad heitmed, välja arvatud eraldised ja muud ainete keskkonda sattumise juhud.

- 67 Siiski on mõistete „heitmed“ ja „eraldised“ ning „muud ainete keskkonda sattumise juhud“ vahel vahetegemine esiteks Århusi konventsioonile võõras; konventsiooni artikli 4 lõike 4 esimese lõigu punktis d on üksnes sätestatud, et ärihuvide kaitsele tuginedes ei saa esitada vastuväidet „keskkonna kaitseks heitmete kohta olulise teabe“ avalikustamisele (vt täna kuulutatud kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punkt 62).
- 68 Teiseks ei ole niisugusel eristusel tähtsust, arvestades määrusega nr 1367/2006 taotletavat eesmärki avalikustada keskkonnateave, ning see oleks kunstlik. Peale selle kattuvad need mõisted suures osas, millest annab tunnistust väljendi „muude eraldiste keskkonda sattumise juhud“ kasutamine määruse artikli 2 lõike 1 punkti d alapunktis ii, millest järeldub, et „heitmed“ ja „eraldised“ on samuti ainete keskkonda sattumise juhud (vt analoogia alusel täna kuulutatud kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punktid 63 ja 65).
- 69 Seega ei ole määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tõlgendamisel vaja eristada mõistet „heitmed“ „eraldistest“ ja „muudest ainete keskkonda sattumise juhtudest“ (vt analoogia alusel täna kuulutatud kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punkt 67).
- 70 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ja ilma, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 54–56 oleks rikutud õigusnormi, võis Üldkohus asuda seisukohale, et väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ kõnealuse sätte tähenduses ei tule piirata nii, et selle alla kuuluks üksnes teave teatavatest tööstuskäitistest tulenevate heitmete kohta.
- Väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ piiramine nii, et see hõlmaks ainult tegelikult keskkonda eraldatud heitmeid
- 71 Komisjoni argumendiga seoses, mille kohaselt kuulub väljendi „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ alla määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses teave üksnes tegelikult keskkonda eraldatud heitmete kohta, mis ei oleks nii vaidlusaluse teabe puhul, tuleb kindlasti rõhutada, et mõistega ei ole hõlmatud teave hüpoteetiliste heitmete kohta, nagu märgib ka komisjon.
- 72 Sisuliselt nähtub kõnealuse määruse artikli 1 lõike 1 punktist b koostoimes artikli 2 lõike 1 punktiga d, et määruse eesmärk on tagada õigus tutvuda teabega niisuguste tegurite kohta nagu heitmed, mis mõjutavad või võivad mõjutada keskkonnaelemente, eelkõige õhku, vett või pinnast. Nii ei ole see aga pelgalt hüpoteetiliste heitmete puhul (vt analoogia alusel täna kuulutatud kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punkt 80).
- 73 Vastupidi komisjoni väidetule ei saa mainitud mõistet piirata siiski nii, et sellega oleks hõlmatud üksnes teave taimekaitsevahendi või kõnealuse toimeaine taimedel või pinnases kasutamise käigus tegelikult keskkonda eraldatud heitmete kohta; need heitmed sõltuvad eelkõige põllumajandustootja poolt tegelikult kasutatud toote kogustest ning turustatud lõpptoote täpsest koostisest.
- 74 Kõnealuse mõistega on samuti hõlmatud teave taimekaitsevahendist või kõnealusest toimeainest keskkonda eraldatavate, etteaimatavate heitmete kohta selle toote või aine tavalise või realistliku kasutamise korral, mis vastab neile tingimustele, millest lähtudes on tootele või ainele antud turuleviimise luba, ja mis on valitsevad tingimused piirkonnas, kus toode või aine on kasutamiseks ette nähtud (vt analoogia alusel tänase kuupäevaga kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punktid 78 ja 79).

- 75 Kuigi üldiselt ei ole toote või aine turuleviimine piisav selleks, et asuda seisukohale, et see toode või aine eraldub tingimata keskkonda ja et toodet või ainet puudutav teave on seotud „heitmetega keskkonda“, on see teisiti niisuguse toote puhul nagu taimekaitsevahend, ja niisuguses tootes sisalduvad ained on määratud tavakasutuse käigus eralduma keskkonda juba ainete otstarbe tõttu. Kõnealuse toote või selles tootes sisalduvate ainete tavalise või realistliku kasutamise korral ei ole heitmete etteaimatav eraldumine keskkonda hüpoteetiline ja see on hõlmatud mõistega „heitmed keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses (vt analoogia alusel täna kuulutatud kohtuotsus, Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting, C-442/14, punktid 78 ja 79).
- 76 Järelikult on ekslik komisjoni väide, et kuna vaidlusalune dokument sisaldas „infot[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“, siis on Üldkohus rikkunud õigusnormi; seda seetõttu, et see dokument ei sisaldanud teavet kõnealuse toote kasutamisel keskkonda tegelikult eraldatud heitmete liigi ja koguse kohta.
- Teabe ja keskkonda eraldatud heitmete vahel piisavalt otsese seose olemasolu kriteerium
- 77 Viimasena tuleb kindlaks teha, kas Üldkohus võis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 asuda seisukohale, et määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause alla kuulumiseks piisab sellest, kui teave on „piisavalt otseselt“ seotud heitmetega keskkonda, või ei saa niisugust kriteeriumi, mis seisneb kõnealuse teabe ja heitmete vahel „piisavalt otsese“ seose olemasolus, õigusliku aluse puudumise tõttu kasutada, nagu väidab komisjon.
- 78 Siinkohal nähtub määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause sõnastusest, et selles on silmas peetud teavet, mis „on seotud heitmetega keskkonda“, see tähendab, milles on niisuguseid heitmeid käsitletud või mis neid heitmeid puudutab, mitte aga teavet, millel on otsene või kaudne seos keskkonda eraldatud heitmetega. Niisugust tõlgendust kinnitab Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 esimese lõigu punkt d, milles on osundatud „info[le] heidete kohta“.
- 79 Pidades silmas määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause eesmärki, mis on tagada põhimõtteline õigus tutvuda „info[ga, mis] on seotud heitmetega keskkonda“, tuleb kõnealusest väljendist aru saada nii, et see sisaldab eelkõige niisuguseid andmeid, mis võimaldavad üldsusel teada, mida tegelikult keskkonda on eraldatud, või ka teavet, mis selle toote või aine tavalise või realistliku kasutamise korral etteaimatavalt keskkonda satuks, nende tingimuste kohaselt, millest lähtudes on tootele või ainele antud turuleviimise luba ja mis on valitsevad tingimused piirkonnas, kus toode või aine on kasutamiseks ette nähtud. Seega tuleb kõnealust väljendit tõlgendada nii, et sellega on hõlmatud andmed toote või aine liigi, koostise, koguse, tegeliku või etteaimatava heitmete eraldamise kuupäeva ja koha ning eraldamise tingimuste kohta.
- 80 Väljendiga „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ peavad olema hõlmatud ka teave, mis võimaldab üldsusel kontrollida, kas tegelikele või etteaimatavatele heitmetele on antud õige hinnang, mille alusel pädev asutus andis toote või aine turuleviimise loa, ja samuti andmed nende heitmete keskkonnamõju kohta. Määruse nr 1367/2006 põhjendusest 2 ilmneb sisuliselt, et kõnealuse direktiiviga tagatud õiguse tutvuda keskkonnainfoga eesmärk on eelkõige pakkuda üldsusele tõhusaid võimalusi keskkonnanähtude otsustamises osalemiseks, aidates sellega tõsta pädevate asutuste otsustamisprotsessi vastutustundlikkust ja läbipaistvust ning suurendades üldsuse teadlikkust ja toetust vastuvõetud otsustele. Et oleks aga võimalik tagada, et pädevate asutuste keskkonnanähtude tehtud otsused oleksid põhjendatud ja et üldsus saaks tõhusamalt osaleda keskkonnanähtude otsustamises, peab üldsusel olema õigus tutvuda teabega, mis võimaldab tal kontrollida, kas heitmeid on õigesti hinnatud, ja üldsusel peab olema võimalik mõistlikult saada aru sellest, kuidas need heitmed võivad mõjutada keskkonda.

- 81 Kuigi aga, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 55, väljendit „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ ei tohi tõlgendada kitsalt, ei saa see mõiste ikkagi hõlmata kogu teavet, millel on mis tahes seos, kas või otsene, heitmetega keskkonda. Nimelt kui tõlgendada kõnealust väljendit nii, et sellega on hõlmatud eelnimetatud teave, sisaldab see ka suures osas mõistet „keskkonnainfo“ määruse nr 1367/2006 artikli 2 lõike 1 punkti d tähenduses. Niisugune tõlgendus jätkaks kasulikust mõjust täiesti ilma ka määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes institutsioonidele ette nähtud võimaluse keelduda keskkonnateabe avalikustamisest seetõttu, et avalikustamine kahjustaks füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kaitset ja seaks ohtu tasakaalu läbipaistvuse ja huvide kaitse vahel, mida liidu seadusandja on soovinud tagada. Ühtlasi kahjustaks see ebaproportsionaalselt ELTL artiklis 339 tagatud ärisaladuse kaitset.
- 82 Eelneva alusel tuleb teha järeldus, et kuna Üldkohus asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 seisukohale, et määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause alla kuulumiseks piisab sellest, kui teave on „piisavalt otseselt“ seotud heitmetega keskkonda, siis rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses õigusnormi.
- 83 Kuna apellatsioonkaebuse ainsa väite esimene osa on põhjendatud, tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada, ilma et oleks vaja hinnata apellatsioonkaebuse ainsa väite teisi osi.

Vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise tagajärjed

- 84 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus, kui ta Üldkohtu otsuse tühistab, suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks või teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab.
- 85 Käesolevas kohtuvaidluses tehtava lahendi tõttu on vaja uuesti hinnata asjaolusid ja seda peab tegema Üldkohus, arvestades kaalutlusi, mis sisalduvad käesoleva kohtuotsuse punktides 78–80, ja pärast pooltele antud võimalust esitada oma seisukohad. Kui Üldkohus leiab selle hindamise käigus, et vaidlusalune teave ei ole hõlmatud väljendiga „info[, mis] on seotud heitmetega keskkonda“ määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõike 1 esimese lause tähenduses, peab ta tegema otsuse Greenpeace Nederlandi ja PAN Europe'i tühistamishagis esitatud esimese ja kolmanda väite kohta.
- 86 Neil tingimustel ei saa käesolevas vaidluses otsust langetada ja kohtuasi tuleb seega suunata tagasi Üldkohtule otsustamiseks.

Kohtukulud

- 87 Kuna kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtule, tehakse käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude osas otsus hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Tühistada Üldkohtu 8. oktoobri 2013. aasta otsus Stichting Greenpeace Nederland ja PAN Europe vs. komisjon (T-545/11, EU:T:2013:523).**
- 2. Saata kohtuasi T-545/11 Euroopa Liidu Üldkohtusse tagasi.**
- 3. Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.**

Allkirjad